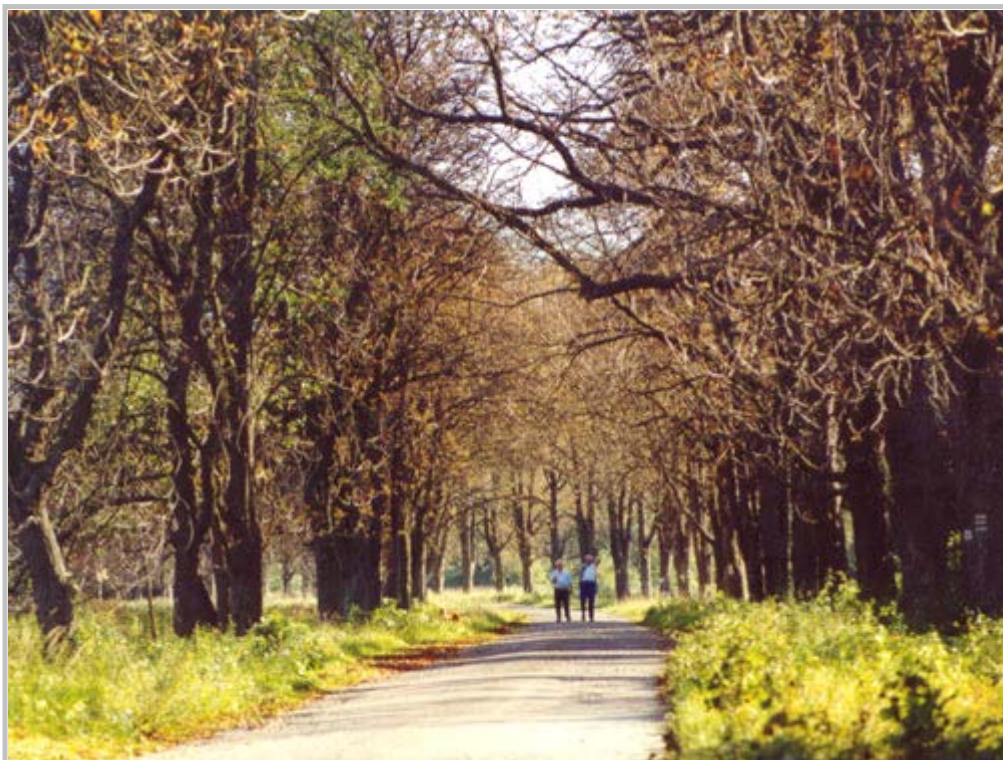

Rákóczi jelvénytulajdonos túra

a Mátrában

Sorszám:

Az igazolófüzet tartalma

Bevezető gondolatok	3
A Rákóczi jelvénytulajdonos túramozgalom a Mátrában	6
Túraleírás	7
A Rákóczi turistaút adatai	13
Igazolások teljesítésének módja	14
Igazolólap	15
Észrevételek a túramozgalomhoz	16
A Rákóczi jelvénytulajdonos túra teljesítésének elismerése	17
II. Rákóczi Ferenc	18
Bemutatkozik a Kékes Turista Egyesület	20

Rákóczi-forrás

**3. átdolgozott kiadás,
amely a 2004. évi 1. kiadás aktualizálásával készült.
2014. október**

Szent Anna kápolna

Hanák kilátó

Sas-kő

Kiadja a Kékes Turista Egyesület

3200 Gyöngyös, Török Ignác u. 1.
Tel.: +36 20-241-9937

Internet: www.kekesturista.hu

E-mail: info@kekesturista.hu
Előházi Irén: iren@kekesturista.hu
Rajkiné Marika: marika@kekesturista.hu

Felelős kiadó: Rajki Sándorné
Szerkesztette: Merva Eszter

A kiadvány fotóit készítették:
Nagy Róbert, Merva László

Minden jog fenntartva.

Bevezető gondolatok

Egy olyan utazásra hívjuk most Önt, amelyet mi már megéltünk, és örömmel osztozunk mindenkivel a megszerzett élményekben. Ez egy életre szóló kaland része, amelyet csak azoknak van módjuk megélni, akik szeretik a természetet, alázattal fogadják annak ajándékait. De még ez sem elég. Kell hozzá a hon ismeretére való éhezés és a hon szeretete. Ráadásul mindezt csak gyalogosan lehet elérni.

Túramozgalmak a Mátrában

A túramozgalom a hagyományőrzés és a természetjárás legnemesebb ötvözete. Ösztönzést és módot ad a turistának, hogy ismerkedjen hazánk egy-egy tájának történelmével, és a történelem elhivatott kutatójának, hogy a szó szoros értelmében nyomába eredjen hősének. Teljesítése nincs időhöz kötve; mindenki a saját tempójában járja végig az útvonalat, hogy az igazolófüzet leírása segítségével élménnyé sűrűsödjének benne a történelem emlékei és a természet csodái.

A Mátrában jelenleg tíz túramozgalmat tartunk nyilván, melyek közül gyöngyösi szervezésű a Kodály Zoltán emléktúra és a Vörösmarty emléktúra. Ezek évente több száz társunknak mutatják be e két nagyszerű művész mátrai kötődéseit.

Egyesületünk is szeretne hasonló túraélményt kínálni minden ép lelkű honfitársunknak, ezért törekszünk a Rákóczi-hagyományok túramozgalommal szervezésére.

Rákócziak a Mátra vidékén

1603-ban Felső-Vadászi Rákóczy Zsigmond egri várkapitány (1607-től erdélyi fejedelem) II. Rudolf magyar királytól adománybirtokokat kapott Borsod és Heves megyében, melyhez Gyöngyös város negyedrésze és a környékbeli falvak is tartoztak. A birtok ura a 17. század végén és a 18. század elején II. Rákóczi Ferenc volt, aki először 1694-ben járt Gyöngyösön. 1700-ban városunkban, a Szent Bertalan templom mellett lévő palotájában töltötte családjával a Karácsonyt.

2003. május 21-én volt 300 éve, hogy a Rákóczi szabadságharcban részt vevő katonák zászlót bontottak. 1704–1705 között Gyöngyös városban volt a fejedelem udvartartása. 1704-ben itt folytatott béketárgyalásokat a Habsburgokkal.

Gyöngyös a szabadságharc kitörésekor rögtön kiállt Rákóczi mellett. 1703-ban Almásy János armalista nemes itt hirdette meg a Heves és Külső-Szolnok Vármegye nemesi felkelését. 1704. március 18-tól 29-ig, majd augusztus 20-tól szeptember 12-ig Rákóczi két hosszú, de eredménytelen békeértekezletet folytatott az I. Lipótot képviselő, gyöngyösi születésű Szécsényi Pál kalocsai érsekkel, a francia, lengyel és török követek közreműködésével. A város mindvégig kitartott a szabadságharc mellett, elsősorban a kuruc seregek ellátása révén.

Ebben az időben a Parádi-medence is Rákóczi birtok volt, a debrői uradalom részeként. Ezen a tájon állíttatta fel a Nagyságos Fejedelem a vidék első üveghutáját, Parádóhuta közelében, a Som-hegy oldalában. Ez a huta tekinthető az egykor

világhírű parádsasvári Kristály Manufaktúra őseinek. A korszak igényeinek megfelelően valószínűleg háborús célokat is szolgált – a kuruc seregek is használták az itt készült üveggránátokat.

A szabadságharc leverése után II. Rákóczi Ferenc mátrai birtokait is elkobozták. Az új birtokosok új történelmet írtak, új palotákat építettek, a gazdaságot fejlesztették. Nekik érthető okokból nem volt céljuk a Rákóczi-emlékek ápolása.

A ma emberének is tudnia kell azt, hogy mit jelent II. Rákóczi Ferenc a magyar történelemben. Ma is példamutató az ő élete minden gyengesége és politikai tévedése ellenére, hiszen Magyarország leggazdagabb földesura, mérhetetlen nagyságú uradalmak tulajdonosa nem a kényelmes életet választotta 1711-ben – pedig megtehetette volna –, inkább az emigrációt, a jelentéktelenséget. A szabadságharc bukásakor felkínálták neki a kegyelmet, de ő hű maradt eszméihez.

A fejedelem kultuszának tetőpontja az ő és társainak újratemetése volt 1906-ban. Hamvait a törökországi Rodostóból ünnepélyes keretek között hazahozták, és a kassai Szent Erzsébet dómban helyezték örök nyugalomra, hogy ősei földjén tisztelettől övezve példát adjon hazaszeretetből.

A Rákóczi jelvénytulajdonos túramozgalmának indítása a Mátrában

2004-ben emlékezik meg Gyöngyös a szabadságharc idején a városban folytatott két béketárgyalás 300. évfordulójáról. A Kékes Turista Egyesület ennek tiszteletére emléktúrával indítja útjára a Rákóczi jelvénytulajdonos túramozgalmat a Mátrában.

Az emléktúra 2004. április 3-án, szombaton lesz. A két végpontból, Parádsasvárról és Gyöngyösről egyszerre indulunk, hogy a kora délutáni órákban Kékestetőn találkozzunk.

A Parádsasvárról indulókat az üveggyár előtt várjuk. Ez a szakasz a palóc központ legfontosabb látnivalóival kezdődik. Parádsasváron megnézzük az Ybl Miklós tervezte ivócsarnokot és a Károlyi kastélyt, majd a Széchenyi-hegy oldalából a kastély tornyai fölött a Kékes sziluettje is feltűnik. Utunk a Köszörű-völgyi-víztározó fölött vezet a Két-bükk-közi patakig, melynek mentén érünk be Parádóhutára. A község fölött a Méhészkertnél jelölték meg az egyik legrégebbi üveghuta helyét. A Klarissza-csevice közelében volt az 1708-ban Rákóczi által alapított üveghuta. Parádóhután keresztül leereszkedünk Parádra, ahol a híres fafaragó, Asztalos Johák emlékkiállítását és a palóc tájházat tekintjük meg. Parádfürdőn a ma már majdnem kiszáradt Rákóczi-fa nyűgözi le a vándort, aki aztán a Szent István-csevicénél búcsúzik a medencétől. Tudjuk azt, hogy Rákóczi még a hadjárataira is innen vitette maga után az ivóvizet. Az út innen egyre meredekebben, Rózsaszálláson és a Disznó-kövön át vezet a Mátra gerincére. A gerinctúra a Sas-kői emlékművet érintve Kékestetőnél ér véget.

A Gyöngyösről indulók a nemrég avatott Rákóczi-szobornál találkoznak, kerület tesznek a Fő térre, ahol a volt Rákóczi-palota helyén épült házban híres felirattal emlékezik az utókor a Fejedelemeire, és a házban zajlott béketárgyalásokra. A várost észak felé elhagyva haladók a főiskolánál találják meg a sárga jelzést.

A turistaút felvezet a Sár-hegyre, ahol a Fejedelem hamvainak hazaszállításakor, 1906. október 28-án a gyöngyösiek egy hatalmas máglyával fejezték ki iránta tiszteletüket. A máglya helyét elfoglalta a természet, de talán 2006. október 28. éjszakáján újra emlékezhetünk arra. A Szent Anna-tavat érintve Mátrafüredre jutunk, ahol felkeressük a pálos rendi szerzetesek régvolt kápolnájának helyén épült kis templomot. Kékestetőre a Rákóczi-forrás, a Hanák Kolos kilátó, a Kecse-bérc, Mátraháza, a Som-nyereg és a Sombokor érintésével kapaszkodunk fel.

A két útszakasz 20 nevezetes megállóponton keresztül, 42,8 km-en, végig a sárga jelzésű Rákóczi turistaúton vezet.

A túramozgalom megnyitó ünnepsége Kékestetőn lesz, az országkőnél. Az ország legmagasabb pontját jelző kopjafa mellé, az országkő mögé állítjuk a Rákóczi emlékoszlopot, melyre a Nagyságos Fejedelem jelmondatát vésetjük: „Cum Deo Pro Patria Et Libertate”. A kopjafát Jakkel Mihály faszobrász, a gyöngyösi Városzépítő és Városvédő Egyesület elnöke készíti.

A történelmi visszaemlékezésre városunk neves történészét, Báryné dr. Gál Editet, a túramozgalom megnyitására Rakaczky Istvánt, a Magyar Természetbarát Szövetség főtitkárát kértük fel.

Akik az indítónapon csak az emléktúrán vesznek részt, emlékül kitűzött kapnak.

Ön, Kedves Túratársunk, lehet, hogy éppen a megnyitóra igyekszik, amikor e fejezetet olvassa – így remélhetjük, hogy Kékestetőn személyesen is találkozunk.

Ha már áll az emlékoszlop, akkor vegye ezt a fejezetet híradásnak a túramozgalom indításáról.

Detk, 2004. március

Merva Eszter és László

A Rákóczi jelvényt szerző túramozgalom a Mátrában

A túramozgalom szabályai:

1. **A túra célja:** a Mátra hegységben a II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékét őrző helyek felkeresése, valamint a hegység természeti szépségeinek és kulturális látnivalóinak megismerése.
2. **A túra irányítója:** a Kékes Turista Egyesület (3200 Gyöngyös, Török Ignác u. 1.)
3. **A túra útvonala:** a Gyöngyösön a Könyves Kálmán térről (Rákóczi szobor) a Parádsasvári Üveggyárig tartó sárga sáv jelzésű turistaút, melynek hossza 42,8 km.
4. **A túra teljesítése:** történhet csoportosan vagy egyénileg, korra és állampolgárságra való tekintet nélkül, bármely irányban, bármilyen szakaszokra bontva, csak gyalogosan. A túra időpontja és időtartama nincs korlátozva.
5. **A teljesítés igazolása:** az útvonalleírásban is található helyeken a jelek, illetve szövegek igazoló lapra történő berajzolásával, illetve beírásával lehetséges. Amennyiben a jel a természetben megrongálódott vagy elpusztult, a helyet és a teljesítőt egyértelműen ábrázoló fényképes igazolást is elfogadunk.
6. **A jelvény odaítélése:** A füzetet a kitöltött igazolólapalappal postai úton kell elküldeni a Kékes Turista Egyesület címére. A levélben felbélyegzett és megcímezett C/5-ös válaszborítékot is kérünk küldeni. Az egyesület a jelvény odaítéléséről levélben értesíti a teljesítőt, aki a jelvényt előzetes egyeztetés után személyesen, díjmentesen veheti át. Amennyiben a személyes átvétel nem lehetséges, úgy azt a füzetrel együtt postázzuk a teljesítő részére.
7. **A túra hivatalos honlapja:** a www.kekesturista.hu ahol a túra irányítója a teljesítőkről részletes és folyamatos statisztikát közöl. Itt lehet továbbá tájékozódni az útvonal esetleges változásairól, valamint egyéb érdekességekről, tudnivalókról is.

Túraleírás

II. Rákóczi Ferenc fejedelmünk születésének 300. évfordulója tiszteletére 1976-ban az Országos Erdészeti Egyesület Mátrafüredi Csoportja a Gyöngyöst Parádfürdővel összekötő sárga sáv jelzésű turistautat felújította és Rákóczi turistaútnak nevezte el. Ez, a Mátrát É-D-i irányban átszelő, több mint 30 km-nyi turistaút a hegység egyik legszebb és legváltozatosabb útvonala, melyet 2002-ben a Kékes Turista Egyesület további látnivalók és Rákóczi-emlékek bevonása céljából mintegy 13 km-rel hosszabbított meg. Az alábbiakban ezt, a már kibővített – időközben kisebb nyomvonal-korrekción átesett – **sárga sáv** jelzésű Rákóczi turistautat mutatjuk be, melyet egy nap alatt is be lehet járni, de a számtalan látnivaló megismerése céljából érdemes két vagy három napot rászánni.

A Rákóczi-turistaút a Mátrában

Túránk kezdőpontja **Parádsasvár**, amit Budapestről, Gyöngyösről és Egerből, de a keleti országrész számos városából is elérhetünk távolsági autóbuszjáratokkal. Személykocsival is eljuthatunk ide a 24-es számú főutat igénybe véve, amelyen Gyöngyös felől 24, Eger felől 36 km-t kell autóznunk. Gyöngyössel még ennyi gondunk sem lehet, hiszen országos viszonylatban is kiemelkedően jók a közlekedési kapcsolatai (gondoljunk csak az M3-as autópályára), de busszal és vonattal is kényelmesen eljuthatunk a Mátra kapujába.

Az **üvegyár** mellől (**igazolójel**) indulunk ÉK felé a Rákóczi utcán, a gyár előtt bemutatóterem és mintabolt, valamint üvegmúzeum található. A valaha nemzetközileg ismert üzem az 1767-ben Parádóhutáról ide átkerült üveghuta felfejlődött utóda, s így a Rákóczi által alapított parádi üvegyártás méltó folytatója volt. Mára sajnos megint az enyészete. Utunk egy kis emelkedővel kezdődik, majd a művelődési házat elhagyva lejtőssé válik. Jobb oldalon hamarosan feltűnik a híres parádi gyógyvíz palackozója, és még az útkanyar előtt balra betérünk az erdőbe. Keresztezünk egy villanypásztát és egy bekerített fiatal tölgyesbe érünk. Ez a **Sós-cseri tető**, ahol balkéz felől egy fa törzsén találjuk a túramozgalom **igazolójelét**. Utunk következő szakaszára, a Várhegy és a Som-hegy oldalára, valamint a Kékes tömbjére nyílik innen szép kilátás. Utunk lejtteni kezd és rövidesen a Széchenyi-hegy keskeny gerincén, gyertyános-tölgyesben jutunk le a fényespusztai műútra. Ezen jobbra fordulva érjük el a 24-es főutat, amelyen átkelünk. Jobbra találjuk a szállást és étkezést kínáló Túra kempinget. A buszmegálló mellett néhány métert meredeken kell fölfelé kapaszkodnunk, mígnem elérünk egy szintutat. Ezen jobbra mintegy 150 métert haladunk a bükkösben, majd egy kis völgyecskében balra fordulva kaptatunk egy erdészeti dózerútig. A Hársas-tető nyergéig ezen a kanyargós,

változatos erdőkön keresztül vezető, igen enyhén emelkedő úton folytatjuk túránkat. A Várhegy meredek DNY-i oldalában vagyunk, alattunk néhol félelmetes a mélység. Itt csillog a Köszörű-völgyi víztároló víztükre, mely a Parádi-medence ivóvízellátását hivatott szolgálni. Időnként meg-megnyílik a fák koronája, és teret enged a szemnek: Parádsasvár házaitól a Som-hegy alatti rétekig pásztázhatjuk a látóhatárt. A **Hársas-tető alatti nyeregben** egy idős cserfán található az **igazolójel**. Ez a Tariska-rét határa, erdei utak csomópontja. A villanypászta mentén az ÉK felé tartó lejtős kocsútra térünk, majd néhány méter után elhagyjuk a szélesedő kocsútat és egy keskeny ösvényre, a K-i irányú Kétbükk-közti-patak völgyébe térünk. A mélyen a sziklák közé vágódva kanyargó patakot követve vegyes összetételű erdőben ereszkedünk le **Parádóhutára**, ebbe a hangulatos kis hegyi falucskába.

A vegyesbolt és a söröző mellett indul jobbra fölfelé a sárga körjelzés, amelyen 600 métert gyalogolva a gyér vizű, kissé kénes Tót-berki csevicéhez juthatunk. Balra tartva a buszmegállóhoz sétálhatnánk, mi azonban egyenesen, a Hunyadi utcán indulunk, és egy erősebb emelkedő után érünk a Klarissza-csevicéhez. Érdeemes megkóstolnunk a szépen kiépített forrás vastartalmú, vérképzést segítő gyógyvizét. 1708-ban a közelben állíttatta fel Rákóczi az első mátrai üveghutát. Továbbindulva meredeken kapaszkodunk fel a **Méhészkerthez**, ahol a sárga sávval együtt a P+ jelzést láthatjuk, s azzal együtt balra fordulunk. 200 méter megtétele után egy útelágazásban találjuk a következő **igazolójel**. (Az innen induló sárga keresztjelzés, a „kis Rákóczi turistaút” több mint 10 km-t rövidítve, a Tarna és az Ilona-patak völgyét kihagyva a Pál-bikk nyergénél csatlakozik újból utunkhoz.) Nagyjából É felé tartva, az üdülőtelvek és az erdő határán vezet ösvényünk, majd a templom előtt balra kanyarodva kiérünk a parádi múútra. Ezen egyre erősebb lejtéssel jutunk **Parádra**, ahol az első, a Hársfa utcán balra fordulva mindjárt **Asztalos Johák fafaragó** házához érünk (**igazolójel**). Az 1980-ban elhunyt művész számos alkotása jelenleg a Kékesi u. 2. sz. alatt (a régi tűzoltószertár épületében) tekinthető meg. Különösen figyelemreméltó a Rákóczi szabadságharc történetét bemutató dombormű, valamint több híres betyár (Vidróczki Marci, Sobri Jóska stb.) életnagyságú szobra. Ezután a Petőfi utcán jobbra fordulva, majd a bodonyi bekötőútra térve az arról nyíló Sziget utcában találhatjuk meg a múzeumnak berendezett **Palóc házat (igazolójel)**. Innen K felé, az újjáépített Rákóczi utcán (az 1998-as nyári esőzések után a Parádi-Tarna kilépett medréből és utcákat, házakat alámosva igen nagy pusztítást végzett), majd a patak hídján átkelve a Kossuth úton folytatjuk utunkat. Ez a völgyben hosszan elnyúló község főutcája. A Parádi Kisvendéglő és a Muskátli Vendégfogadó után **Parádfüldőre** érve az út bal oldalán pillanthatjuk meg a Cifra Istállót, melynek kocsimúzeumát feltétlenül tekintsük meg! Parkolókat és üzletsort elhagyva érünk a buszmegállóhoz, mellette az ugyancsak felújított Erzsébet Szálló épülete. Szemben, az út túloldalán találjuk a gyönyörű falfestményekkel díszített Freskó éttermet.

Túránk DK felé, majd a patakon átkelve a Károlyi család által több mint száz éve létrehozott kastélypark mellett D-i irányban, az Ilona-völgy mentén folytatódik. Nemsokára egy hatalmas kocsánytalan tölgyet láthatunk az út mellett, amelynek már sajnos csak száraz, öreg ágaitól megszabadított törzse áll. Ez a valamikori **Rákóczi-fa (igazolójel)**, amelynek óriási méreteire jellemző, hogy mellmagassági törzskerülete kb. 6 méter. Az előbb említett parkban égbe nyúló nyárfák büszkélkednek, egyikük még a Rákóczi-fánál is tekintélyesebb méretű volt. A rét túloldalán, a lombok között látható a Károlyiak egykori parádfürdői kastélya. Egy faragott székykaput, majd egy másik idős tölgy mellett lévő Mária-képoszlopot elhagyva üde rétek által kísért aszfaltozott keskeny úton járunk. 100-110 éves vadgesztenyékből és kislevelű hársakból álló páratlan szépségű fasor szegélyezi utunkat. Mondhatjuk, ők a Parád-Recsk közötti híres gesztenyefasor "kistestvérei".

Magunk mögött hagyva a sándorréti elágazást, valamint az egykori gépjavitó állomás épületeit beérünk az erdőbe, és hamarosan a **Szent István-csevice** szén-dioxidban dúskáló, ízletes vizével olthatjuk szomjunkt (igazolójel). Továbbindulva 300 m után jobbra letérünk a műútról, majd a réten átvágva, a Macska-lyuk vízmosása mentén erős emelkedővel folytatjuk utunkat. A Pálbikk-nyeregnél lévő bekerített fiatalosnál csatlakozik hozzánk a Parádóhután elhagyott sárga kereszt jelzés. Itt É felé fordulunk, és a fenyőerdő szélén haladva, a Lapossás-dombot megmászva érjük el a Hurok út nevű bitumenes erdészeti feltáróutat. Bükkös szálerdőben vezet tovább töretlen emelkedésű utunk, melyet néhány nyírfa, tavasszal pedig az odvas keltike és a szagos müge virágszőnyege tesz színessé. A természetvédők kezelésében lévő **Rózsaszállás erdészház (igazolójel)** mellett elhaladva ismét találkozunk a visszakanyarodó erdészeti úttal. (A sárga kereszt jelzés itt elválik tőlünk és a Gabi halála felé folytatódik, hogy a Sombokornál ismét találkozzunk vele.) Kórakással megtámasztott régi kocsiútra térünk, amely a Disznó-kő meredek oldalában, hatalmas mohás sziklatömböktől kísérve, egyenletes emelkedéssel kapaszkodik fölfelé. Alattunk szédületes mélységben kanyarog az erdészeti út, egy oldalgerincen megnyílik az erdő lombja, és a Keleti-Mátra hegycsúcsait szemlélhetjük. Hamarosan elérjük az országos kék jelzést. Ezen élesen jobbra kanyarodva előbb egy oldalhorpadást bejárva egy szép kilátást nyújtó kopárost szelünk át, majd a Disznó-kő gerincorrára érünk fel. (Jobbra kék háromszög hívogat le a pár lépésre megbúvó sziklakilátóhelyre, az **igazolójel**-hez, ahonnan a mélységben fekvő Parádi-medencére nyílik kilátás.)

Ösvényünk hajtúkanyarral a Kis-Sas-kő északi oldalába fordul, ahol különböző korú bükkösökön át, folyamatosan emelkedve feljutunk a gerincre. Innen percek alatt elérjük a **Sas-kő** csúcsán álló I. világháborúban elesett turisták emlékművét (igazolójel). Északi, valamint a lentebbi kiugró sziklapárkányról déli irányban is szépséges panorámában lehet részünk, előbbi látóhatárt tiszta időben a Magas-Tátra hegycsúcsai határolják. A Mátra hullámos

főgerincén, bizarr sziklák között haladunk tovább szinte vízszintes úton, majd az Erzsébet-keresztnél megállva észak felé talán még az előzőnél is szebb kilátásban gyönyörködhetünk. Kényelmes, füves utunk a Sötét-lápa nyergébe lejt, ahol keresztezzük a sífutásra is alkalmas Felsőpincési erdészeti földutat. Innen egy húzós, de viszonylag kellemesnek mondható emelkedővel, öreg bükkösben érjük el a **Kékes** csúcsát. Ha még az előbbi, magasztos jelzőkkel illetett panoráma látványát is fokozni akarjuk, érdemes fölmennünk a TV-torony körkilátójába. Az **igazolójel** a csúcskő mellett, az újonnan avatott **Rákóczi emlékoszlopon** találjuk.

Hazánk legmagasabb pontját ÉK felé, a Tető étterem mögött, bükkerdőben hagyjuk el. A sífutó utat ismét keresztezve érdemes egy kis kitérőt tennünk a tájvédelmi körzetet jelző táblánál induló sárga háromszög jelzésű ösvényen. Vörösfenyők mögött meghúzódó, varázslatos fekvésű tisztásra érhetünk, ahol párját ritkító panorámában lehet részünk a Karancstól a Bükkig, előtérben a Mátra hegykoszorújával.

Visszatérve utunkra a hegység főgerincén, évszázados bükkök és helyenként elkörisesedett bükkös, majd fenyves fiatalos szélén haladunk egyre meredekebb lejtéssel a keresztező sárga kereszt jelzésig. Innen egy rövid, de rendkívül meredek, kellemetlen lejtő következik a **Som-nyeregig (igazolójel)**. Legyünk nagyon óvatosak! Enyhébb lejtésű ösvényen, fiatal vegyes erdőben jutunk le a Honvéd üdülőhöz. A 24-es úton átlépve a parkoló szélén, aztán a műút melletti ösvényen, majd egy kis szakaszon az Országos Kékhez csatlakozva nemsokára **Mátraházára**, a turistautak jelentős csomópontjához érünk.

A buszpályaudvar, a posta, végül a Népstadion edzőtábora mellett elhaladva balra, a szanatórium lakótelepe mellett vezető kövesútra térünk. Az enyhén lejtő út hajtókanyarját levágva, a szanatórium főbejárata után a sárga kereszt jelzés ismét másfelé tart. D felé haladva a letermelt erdőrészen rövid emelkedővel egy kis kúpra érünk, ahonnan a fakitermelés következtében majdnem körpanorámában gyönyörködhetünk a DNy-i Mátrától a Kékesig. Némi lejtő után jobbra ágazik ki utunkból a sárga kör jelzés, amely Ny-ról, mi viszont K-ről kerüljük meg a Hórákó lefolyástalan, szakadékszerű mélyedését. A Hórákó elnevezés arra utal, hogy ebben a fagyzugos mélyedésben sokszor még májusban is látni hófoltokat. Hegyoldalban kanyargó ösvényünk hamarosan a sárga háromszög elágazásához ér. Ezen mintegy 150 métert sétálva, egy völgyhíd után érünk a **Kecske-bérc kiugró sziklájára (igazolójel)**, ahonnan a Szanatóriumra, a Somor-patak völgyére és a Kékesre nyílik szép kilátás. A sárga sáv jelzésre visszatérve a Kalló-völgy peremén haladunk tovább. Jobbról fiatalos kísér, míg a völgy felőli oldalon a fakitermelés hatására a hosszan elnyúló patak-völgyre és a szemben lévő Remete-bércre nyílik panoráma. Áthaladunk a Residence Ózon Hotel parkján, majd a buszmegálló után tölgy szálerdőbe érve a Lifestyle (Bérc) Hotel és a Református üdülő bekötő-

útját is keresztezzük – csakúgy, mint a Négyeshatár felé vezető erdészeti feltáróutat. Nemsokára két turistaút-elágazás következik: először a sárga kör jelzés indul balra a felújított Gyökeres-forrás felé, aztán egy bozótos részt elhagyva egy jobbra tartó ösvényen fut a sárga rom jelzés. Tegyük ezen egy rövid kitérőt a **Hanák Kolos kilátóhoz (igazolójel)**. Mátrafüred hagyományörző lakossága az erdészet segítségével hangulatos pihenő- és emlékhellyé alakította a környéket padokkal, emlékoszloppal és szalonnasütő hellyel. Nem utolsó sorban itt is a fakitermelés hatására keletkezett egy remek kilátóhely, ahol az Alföldbe simuló mátrai táj megragadó látványa fogad bennünket. Hanák Kolos a mátrai turizmus úttörője volt, ő írta a hegység első útikalauzát is. Az emlékhelyről Ny felé a Zsoltáros-réten át kisétálhatunk az egykori sástói kőbánya pereméhez is, amelybe néhány éve az Oxygen Adrenalin Park települt.

Térjünk vissza utunkra, amely egyre meredekebben lejt, és kisebb szerpentineket leírva pár perc alatt a **Rákóczi-forráshoz (igazolójel)** visz. Ez a Mátra egyik legismertebb, legjobb vizű forrása. Ismét találkozunk a szanatóriumnál elhagyott sárga kereszt jelzéssel, ezen a Máriácskát érintve, a piros körön pedig a Madárvédelmi bemutatóerdőn keresztül túrázhatunk Mátrafüredre. Mi azonban DNy felé sétálunk tovább, elhaladunk egy villanyvezeték alatt, elhagyjuk a Muzsla-völgybe vezető kocsitutat is, és enyhe emelkedővel, ligetes, kőrises erdőrészen át hamarosan a Muzsla kilátóhoz érünk. Innen leginkább a Sástó felé kanyargó országutat és Mátrafüredet csodálhatjuk, de jól látszik a mátraaljai települések, Gyöngyös és a Sár-hegy is. Meredeken lejtő és kissé szerpentinező ösvényünk fenyőerdő szélén halad tovább, és a Muzsla utcára érve, majd a Kalló utcán jobbra fordulva mindjárt **Mátrafüred** központjában vagyunk.

Elhaladunk az Avar Szálló, a büfésor, a buszmegálló és a kisvasút végállomása mellett is. Jelzésünk a gondozott park szélén, a Gyöngyösre vezető kerékpárúttal együtt a **kápolna (igazolójel)** mellett halad tovább. Az abasári elágazásnál az út túloldalán, a régi iskola épületében palóc népművészeti kiállítás látható. Az alsó buszmegállót elhagyva, utána mintegy 100 méterrel a zebrán átvágunk a 24-es főúton, majd keresztezzük a kisvasút sínpárját is. Az erdészeti középiskola sportpályája mellett, a kerítés külső szélén, a Pipis-hegy oldalában folytatódik túránk. Jobbra a hegyoldalban rádiótelefon-adótorony éktelenkedik, a fenyves nyiladéka télen szánkópályaként működik, míg balra az iskola impozáns épületegyüttese látható. Utunk hátralévő része a Sár-hegyen keresztül vezet Gyöngyösre. Ez a viszonylag kis hegy mind társulásokban, mind fajokban nagyon gazdag. Többféle erdő, pusztafüves lejtők, cserjések, sziklai és mocsári életközösségek, természetközeli és az emberi hatásokat mutató növényegyüttesek váltják itt egymást. Az alig néhány száz hektárnyi területen félszáz védett növény és közel száz védett állat találja meg az életterét. A hegy bejárásához, a természeti szépségek megismeréséhez 1996 nyara

óta 12 állomásból álló természetismereti tanösvény nyújt segítséget, melyet a gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium tanárai és tanulói hoztak létre. A tanösvény nyomvonala gyakorlatilag megegyezik sárga sáv jelzésű turista-utunkkal, így nekünk is alkalom adódik bepillantani a terület rejtett szépségeibe. A gyeptársulás után fenyővel elegyes tölgyerdőn, később cseres-tölgyesen halad át utunk az egykori ipari kisvasút vonalát követve, majd a vi-torlázórepülő-tér DK-i sarkához érve kaszált, taposott gyepet szemlélhetünk.

A Szállási erdészházig melegkedvelő tölgyest szelünk át, aztán a **Szent Anna-tó (igazolójel)** körül a feltöltődött kis tavacska mocsárvilágában és a mellette álló festői kápolnában gyönyörködhetünk. Innen a csúcsig hosszú kapaszkodóval vezet az ösvény a cserjés, bozotos hegyoldalban. A Sár-hegy tetején, az antennák tövében a hegy kialakulását és geológiáját tanulmányozhatjuk, majd innen a nyeregbe érve láthatjuk a terület legértékesebb növény-társulását, a pusztafüves lejtősztyeppet. A **Cseplye-tetőn** felejthetetlen körpanorámában lehet részünk; az embernek már-már az az érzése, hogy a világ tetején áll. Emellett tiszteleghetünk Szerencsés Imre gyöngyösi gyógyszerész és botanikus, a Sár-hegy növényvilágának kutatója kopjafájánál (**igazolójel**) is. Meredeken lejtő sziklás terepen visz tovább az ösvény, közben szépen látni azokat a kőrakásokat, amelyek a múlt századi szőlőparcellák határai voltak. A Visonta-hegy nyergében több foltban törpamandulát is láthatunk. Ny felé fordulva utunk talán az eddiginél is kellemetlenebbül lejt, hobbitelkek között, egy kis völgyecskeben haladunk. A már használaton kívüli Szőke-kutat elhagyva a lejtő érezhetően szelídül, miközben szőlőtáblát mellőzünk és átvágunk egy szántóföldön.

A Külső-Mérges-patak hídja után a temető mellett, a kisvasút megállója után a Mátrai út melletti kerékpárúton balra kanyarodunk. **Gyöngyösre** beérve a Belső-Mérges-patakot is keresztezve jobbról a Károly Róbert Főiskolát, majd a jelzőlámpa után balról egy lakótelepet mellőzünk (ezen a szakaszon már nincs turistajelzés). A következő lámpánál, az Orczy-kert sarkánál balra, a Kossuth utcára térünk. Balra az Orczy kastély látható, mely a Mátra Múzeumnak ad otthont. Semmiképp ne hagyjuk ki messze földön híres természettudományi gyűjteményének megtekintését! Szemben a gimnázium épülete, melynek sarkánál, a Könyves Kálmán téren jobbra fordulva (balra az 1848-as emlékmű) hamarosan a Hotel Opál elé, II. **Rákóczi Ferenc szobrához (igazolójel)**, túránk végéhez érünk.

Simon Péter

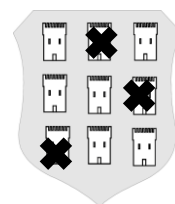
A Rákóczi-turistaút adatai

Az igazolópont helye	Táv (km)	Szint (m)	Táv (km)	Szint (m)
	Gyöngyös > Parádsasvár		Parádsasvár > Gyöngyös	
Gyöngyös, Rákóczi szobor	0,0	0	42,8	1 435
Cseplye-tető	3,8	315	39,0	1 435
Szent Anna-tó	5,7	345	37,1	1 270
Mátrafüred, kápolna	9,1	380	33,7	1 225
Rákóczi-forrás	11,0	530	31,8	1 210
Hanák kilátó	11,9	640	30,9	1 210
Kecske-bérc	13,6	755	29,2	1 190
Som-nyereg	16,3	900	26,5	1 100
Kékestető, Rákóczi emlékfa	18,2	1 185	24,6	1 100
Sas-kő	20,1	1 220	22,7	945
Disznó-kő	21,2	1 220	21,6	780
Rózsaszállás	23,3	1 220	19,5	640
Szent István-csevice	26,8	1 225	16,0	315
Parádfürdő, Rákóczi-fa	29,7	1 225	13,1	260
Parád, Palóc ház	33,1	1 260	9,7	250
Parád, fafaragó kiállítás	33,8	1 270	9,0	245
Méhészkert	36,6	1 410	6,2	245
Hársas-tető alatti nyereg	38,5	1 500	4,3	175
Sós-cseri tető	41,7	1 600	1,1	30
Parádsasvár, üveggyár	42,8	1 630	0,0	0

Igazolások teljesítésének módja

<i>Az igazolópont helye</i>	<i>Igazolás módja</i>
Gyöngyös, Rákóczi szobor	Latin felirat szövege, Rákóczi szabadságharcának jelszava.
Cseplye-tető	Folytassa a kopjafán lévő szöveget: „A Mátra védett...”
Szent Anna-tó	„jel”
Mátrafüred, kápolna	Mikor és melyik szerzetesrend állította a kápolna elődjét?
Rákóczi-forrás	„jel”
Hanák kilátó	„jel”
Kecske-bérc	„jel”
Som-nyereg	„jel”
Kékestető, Rákóczi emlékfa	A Rákóczi túra emlékfába vésett rajzos emblémája.
Sas-kő	Ki és mikor tervezte a világháborúban elesett magyar turisták emlékművét?
Disznó-kő	„jel”
Rózsaszállás	„jel”
Szent István-csevice	„jel”
Parádfürdő, Rákóczi-fa	„jel”
Parád, Palóc ház	Mikor épült a parádi műemlék palóc lakóház?
Parád, fafaragó kiállítás	Folytassa a faragott kapun található szöveget: „Felszabadulásunk...”
Méhéskert	„jel”
Hársas-tető alatti nyereg	„jel”
Sós-cseri tető	„jel”
Parádsasvár, üveggyár	Az üveggyár elődjének tekintett üveghuta alapításának éve.

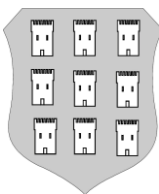
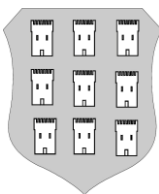
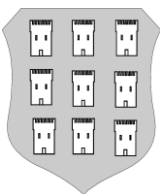
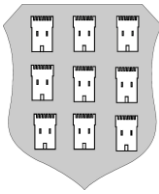
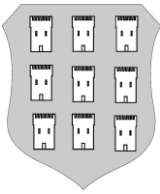
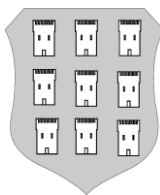
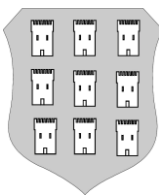
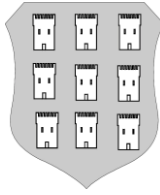
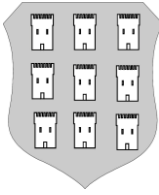
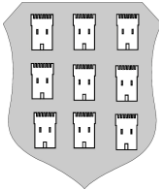
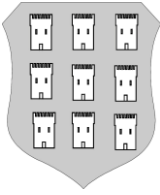
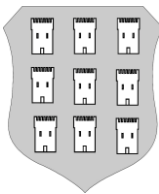
A igazolásokat a következő oldalon található táblázatba kell bejegyezni. A „jel” megjelölés azt jelenti, hogy a helyszínen található felfestett jelzéseket kell a megfelelő négyzetbe leírni. Minta:

Igazolólap

Rákóczi túramozgalom a Mátrában

Teljesítő neve:	
Teljesítő lakcíme:	
E-mail cím:	
Születési év:	
Egyesület:	
Teljesítés ideje:	

			
Parádsasvár, Üveggyár	Sós-cseri-tető	Hársas-tető alatti nyereg	Méhészkert
			
Parád, fafaragó kiállítás	Parád, Palóc ház	Parádfürdő, Rákóczi-fa	Szent István- csevice
			
Rózsaszállás	Disznó-kő	Sas-kő	Kékestető, Rákóczi emlékfa
			
Som-nyereg	Kecske-bérc	Hanák kilátó	Rákóczi forrás
			
Mátrafüred, kápolna	Szent Anna-tó	Cseplye-tető	Gyöngyös, Rákóczi szobor

Élménybeszámoló, tapasztalat, vélemény a túráról

A Rákóczi jelvénytulajdonos túra teljesítésének elismerése

.....
sporttárs

a „Rákóczi jelvénytulajdonos túra a Mátrában”
előírt útvonalát végigjárta, és azt hitelesen igazolta.

A túramozgalom szabályainak megfelelően
a túra teljesítőinek nyilvántartásába

..... szám alatt felvettük.

Gyöngyös, év hó nap

.....
Kékes Turista Egyesület
elnöke

P.H.

.....
rendezvényszervező

Rákóczi Ferenc 1676-ban született, édesapját néhány hónapos korában elvesztette. Apai ősei nemzedékeken át erdélyi fejedelmek voltak, anyja, Zrínyi Ilona, a császár elleni összeesküvésért lefejezett horvát bán, Zrínyi Péter leánya volt. Ősei közé számíthatta a lengyel királyt adó Báthoriakat is. 12 éves, amikor a király által kinevezett gyámja, Kollonich esztergomi érsek parancsára elszakítják édesanyjától és a magyar környezetből. Jezsuiták nevelik. A prágai egyetemen szerzi a magyar főurakét meghaladó műveltségét és az európai látókört.

1694-ben feleségül veszi Sarolta Amáliát, a hassenheinfelsi német fejedelem leányát, s magyarországi birtokaira költözik. Sáros megye örökös főispánja. A fiatal herceg tüntetően német ruhát hord, német tisztekkel érintkezik. 1697-ben a hegyaljai fölkelés parasztvezetői hozzá fordulnak, hogy álljon az élükre, de Rákóczi Bécsbe nyargal, hogy Lipót császárkirály előtt hűségét bizonyítsa. Visszatérve Magyarországra, szeme előtt zajlik le a császári sereg véres megtorlása. Ugyanakkor éreznie kell, hogy mindenki tőle

II. Rákóczi Ferenc (1676-1735)

várja a szabadulást. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy – főként Bercsényi Miklós ungi főispán rábeszélésére – cselekvésre szánja el magát.

XIV. Lajos francia királyhoz fordul támogatásért, megbízottja azonban beárulja őt Bécsben. 1701 áprilisában elfogják, és Bécs-újhelyen abba a cellába zárják, ahonnan nagyapja, Zrínyi Péter a vérpadra lépett. 1701 novemberében felesége segítségével megszökik, Lengyelországba menekül, s itt találják rá 1703 tavaszán Esze Tamás és a tiszaháti parasztok küldöttei az üzenettel: álljon az élükre.

Rákóczi 1703. június 16-án a Vereckei-hágónál lép be az országba. Esze Tamás fogadja, pár száz rosszul felfegyverzett paraszt élén.

Őszre megindul a nemeség tömeges csatlakozása is. 1704-re szinte az egész ország a kurucok birtokába kerül. 1710-ig vívja váltakozó sikerű harcát a Habsburg seregekkel.

Közben 1704. július 8-án Rákóczit a gyulafehérvári országgyűlés Erdély fejedelmévé választja, 1705. szeptemberében pedig a szécsényi országgyűlés a magyarországi szövetkezett rendek vezérlő fejedelmévé.

1711 februárjában Rákóczi az orosz segítség megnyerése céljából elhagyja az országot. Távollétében Károlyi Sándor generális 1711 áprilisában megkötö a békét a császári fővezérrel, Pálffy Jánossal.

Rákóczi egy ideig Lengyelországban, majd 1713-tól XIV. Lajos udvarában, Versaillesban él. 1715 nyarán visszavonul a kamalduli szerzetesek grosbois-i kolostorába. 1717-ben a Porta meghívására Törökországba megy, azt remélve, hogy a török-osztrák háború lehetőséget ad a szabadságharc újratekérésére. A veszített háború után a török kormány Rodostót jelöli ki tartózkodási helyéül. Itt él a Márvány-tenger partján a bujdosókból álló kicsiny kíséretével 1735. április 8-án bekövetkezett haláláig.

Dr. Benda Kálmán

História könyvek sorozat : Magyarok a Kárpát-medencében (1988)

A fejedelemről szóló kép Mayer Ede által készített szobor, melyet a művész 1907-ben II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazahozatalát követő évben a fejedelem tiszteletére alkotott. A szobor ma Borsiban (Szlovákia) a fejedelem szülőháza előtt áll. Fotó: Merva László

TISZTELT VENDÉGEINK!

Mátrai kirándulásaik során
mindenképpen látogassanak el
KÉKESTETŐRE!

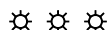
Ha megszomjaznak, két

DRINK BÁR

áll az Önök rendelkezésére. Az egyik a Veronika-réten,
a másik a déli sípálya bejáratánál, mindkettőhöz korszerű
toalett tartozik.

Üdítőitalok, szendvicsek, sörök, borok, édességek, kávék
jelentik a választékot, melyet elfogadható árakon kínálunk
az idelátogatóknak.

Nyitva: naponta 9h-19h között.

Ha több napra érkeznek, ajánljuk
az ország legmagasabb pontján levő

HEGYCSÚCS SZÁLLODÁT,

melynek érdekessége, hogy minden emeleten egyetlen
szoba van kialakítva. A szobák 2-3-4 ágyasak.
A szálloda egész évben várja Vendégeit. A csoportos és a
szezoni előtti kedvezmény elérheti az 50%-ot is.
(Tel:06/37/567-004)

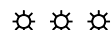

A tv-toronyból a kilátás egyedülálló az
országban. A torony 7.emeletén működik az
ország legmagasabb pontján levő

KÖRPRESSZÓ.

Széles választékkal, impozáns kilátással, mini
palack gyűjteménnyel (8000 db),
ajándéktárgy árusítással.

Nyitva: naponta:9h-19h között.

Ha megéheznek,
feltétlenül keressék fel a teljesen átépített

TETŐ ÉTTERMET,

mely önkiszolgáló, és külön varázsa, hogy
az ország legmagasabb pontján lévő étterem.
Házias ételekkel, édességekkel várja
vendégeit naponta 11.30-20 h között.
Csoportos rendezvények lebonyolítását
vállaljuk alacsony árakon, maximum 100 fő
részére. (Tel:06/30/219-7774)

Legyen a VENDÉGÜNK, várjuk Önt egész évben!!! Mátra Party '98 Kft

Bemutatkozik a Kékes Turista Egyesület

Egyesületünk 2000-ben alakult, közhasznú szervezet. Célunk, hogy a természetjárás népszerűsítésével, feltételeinek megteremtésével, programok szervezésével segítsünk az egészséges életmód kialakításában, elterjesztésében. A természetjárás megszeretetésével hozzá akarunk járulni hazánk, de elsősorban a Mátra-vidék természeti értékeinek megismertetéséhez. Gondozzuk a mátrai turistautakat, hulladékgyűjtési akciókat szervezünk. Munkánkkal szeretnénk felhívni a figyelmet a környezet védelmének fontosságára is.

Közhasznú tevékenységünk

Nyílt túráinkra – 20-25 ilyen alkalom van évente – szeretettel várunk mindenkit. Hasznos ismeretek szerezhetők botanikus túráinkon. Évente 8-10 alkalommal kisgyermekes családokat várunk a gyerekek teherbíró képességéhez igazodó erdei sétákra. Többnapos országjárásainkra, külföldi gyalogtúráinkra is szívesen hívunk mindenkit.

Két, immár nagy sikernek örvendő teljesítménytúrát rendezünk évente. Márciusban a „Mátrahegy” teljesítménytúrára, Püünkösdkor pedig a Mátrai Csillagok éjszakai teljesítménytúrára várjuk a versengeni szerető természetjárókat.

Három tájékozódási túraversenyünk is van. Egyiket a tavasz kezdetén a városban rendezzük (VIRTAVÁR), másikat családos eseményként Húsvétkor, a neve: Tojáskereső tájékozódási túraverseny. Novemberben pedig az Avar Kupán találkozunk a tájékozódási versenyt kedvelőkkel.

Tavasszal és ősszel kitakarítjuk a Mátrát! A kezdeményezésünkre indult „A Tiszta Mátráért” mozgalom, alkalmanként 100-120 embert mozgósít az erdőben hagyott hulladékok összeszedésére.

Végül idesoroljuk a Rákóczi jelvénytulajdonos mozgalomunkat, mellyel eddig közel 500 turistát „csaltunk” a Mátrába.

Szent István-csevice

Palóc ház

Tagságunk

Egyesületünk népes tagsággal rendelkezik. A megalakulást követő negyedik évtől létszámunk nem csökkent 120 fő alá. Ezen felül tagjaink a Jeruzsálem úti Tagóvoda óvodásai is. Ők a Mátra Manók. Tagjaink között kiváló és eredményes természetjáró minősítéssel rendelkezők is vannak, többen pedig arany, ezüst és bronz fokozattal rendelkeznek.

Túravezetőink száma 20 fölött van.

Rendezvényeinkre szeretettel várunk minden természetkedvelő, gyalogolni szerető embert!

Egyesületünkről minden információt tartalmaz honlapunk:

www.kekesturista.hu

1%-os támogatását köszönettel fogadjuk!

Adószámunk: 18582413-1-10

2014